

- ΕΝΙΑΙΟ ΠΟΛΥΚΛΑΔΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ: ΣΤΑΘΜΟΣ
ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΜΑΣ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
Ή
ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΗΜΕΡΑ;

1. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ Ε.Π.Λ. (τι είναι το Ε.Π.Λ.):
2. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ
3. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΝΑ ΑΝΑΛΟΓΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Επιδιώξεις της κυβερνητικής πολιτικής με την ίδρυση του Ε.Π.Λ. και σκοποί του Ε.Π.Λ.

- Διαμόρφωση ανθρώπων ελεύθερων, υπεύθυνων δημιουργικών για την ανάπτυξη της ελληνικής κοινωνίας και τη συνεργασία με άλλους λαούς.
- Σύνδεση γενικής με επαγγελματική εκπαίδευση.
- Οι μαθητές πρέπει να είναι ικανοί να συνδέουν τη θεωρία με την πράξη.
- Οι μαθητές να έρθουν σε επικοινωνία με τα έργα του ανθρώπινου πνεύματος-την πολιτιστική κληρονομιά μας και να αξιοποιήσουν θετικά την ελληνική εθνική τους ταυτότητα.

- Να προσφέρει γνώση στους μαθητές που να ανταποκρίνεται στις αναπτυξιακές ανάγκες.
- Να προσφέρει μεθοδολογία για την απόκτηση γνώσης.
- Να συμβάλει στην καταπολέμηση της προκατάληψης που υποτιμά τη χειρωνακτική εργασία και υποβαθμίζει την επαγγελματική εκπαίδευση.
- Να συνειδητοποιούν οι μαθητές, μέσα στο κλίμα δημιουργικής οργάνωσης και λειτουργίας του Ε.Π.Λ., την ανάγκη της ισότιμης συνεργασίας στο σχολείο και στη ζωή.

- Να συμβάλει ώστε οι μαθητές να αποκτήσουν συνολική αντίληψη για τον κόσμο.
- Να γίνουν ικανοί οι μαθητές για να παρακολουθούν τις εξελίξεις στην κοινωνία και την οικονομία, με ελεύθερη κρίση και να συμμετέχουν σε αυτές τις εξελίξεις δημιουργικά.
- Να δίνονται, χωρίς διακρίσεις, σε όλους τους νέους, ίδιες δυνατότητες για τη μόρφωσή τους, την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους, την καλλιέργεια των κλίσεων-ενδιαφερόντων τους και την απόκτηση δεξιοτήτων.

Η ΕΡΕΥΝΑ ΑΝΕΔΕΙΞΕ:

1. Τη λειτουργία ενός «διαφορετικού» σχολείου για την εποχή του.
2. Την επίτευξη των σκοπών ή στόχων που έθεσε ο νομοθέτης.
3. Τις ιδέες και τις δράσεις των «πρωτεργατών» του Ε.Π.Λ. (ομάδα εργασίας, διευθυντές, καθηγητές).
4. Τη «διαφορετική» σχολική ζωή σε αυτό.

Οι λόγοι για τους οποίους κρίθηκε απαραίτητη η λειτουργία του Ε.Π.Λ.:

- ✓Εκπαιδευτικοί
- ✓Παιδαγωγικοί
- ✓Κοινωνικοί
- ✓Οικονομικοί
- ✓Πολιτικοί

Ποιος ήταν ο σχολικός τύπος του **Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου (Ε.Π.Λ.)**;

- **Ενιαίο**: Γιατί συνδέει τη θεωρία με την πράξη.
- **Πολυκλαδικό**: Γιατί διαθέτει πολλούς κλάδους σπουδών (ισότιμους) με δυνατότητα **προσαρμογής τους στις ανάγκες του τεχνοπαραγωγικού συστήματος και στις ιδιομορφίες κάθε περιοχής.**

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΤΟΥ Ε.Π.Λ.

- Νέα ωρολόγια προγράμματα.
- Εισάγονται επιλεγόμενα μαθήματα στις Α΄ και Β΄ τάξεις.
- Εισάγονται νέα μαθήματα όπως: Τεχνολογία και Παραγωγή, Βιοτεχνολογία, Στοιχεία Πολιτικής Οικονομίας, Πληροφορική, Οικολογία-Περιβάλλον, Προβλήματα της Κοινωνίας του Ανθρώπου κ.ά.
- Λειτουργούν, για πρώτη φορά, «επίπεδα» στις ξένες γλώσσες.
- Εισάγεται διαφορετικό αναλυτικό πρόγραμμα για τα Αρχαία Ελληνικά της Α΄ τάξης.
- Εισάγονται τα μαθήματα προαιρετικής παρακολούθησης -εκτός ωρολογίου προγράμματος.

Από τα αρχεία των σχολείων φαίνεται ότι λειτούργησαν:

- Σχολικές βιβλιοθήκες.
- Πολλά και ποικίλα προαιρετικά μαθήματα όπως:
  - Ξένες γλώσσες (Ισπανικά, Ρωσικά κ.ά.)
  - Θέατρο (Βραβείο Κουν)
  - Μουσική –Ορχήστρα
  - Δημοσιογραφία
  - Συνεταιρισμοί
  - Φωτογραφία
  - Κινηματογράφος
  - Διακοσμητική
  - Πλαστική
  - Χαλκογραφία
  - Κεραμική κ.ά.
- Αθλητικές δραστηριότητες με διακρίσεις σε αγώνες.
- Λειτουργία θερμοκηπίου με τη χρηματοδότηση της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος .
- Περιβαλλοντικές δραστηριότητες π.χ. ανακύκλωση αλουμινίου .
- Ερευνητικές εργασίες (π.χ. στις περιβαλλοντικές δραστηριότητες κ.α.)

Εκδηλώσεις στο Ε.Π.Λ.:

1. Εκθέσεις με έργα μαθητών (εικαστικά κ.ά.)
2. Εκδόσεις εφημερίδων και περιοδικών (π.χ. Κλάδος Γεωπονίας, καθηγητής Ταλιαδούρος, εφημ. «Γεωπονική Έκφραση», «Pig-ασος» κ.ά.).
3. Οργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων-ημερίδων κτλ.
4. Δειγματικές διδασκαλίες (για τους φοιτητές αλλά και μεταξύ των καθηγητών).
5. Θεατρικές παραστάσεις (στο σχολικό και εξωσχολικό περιβάλλον).

6. Εκπαιδευτικά ταξίδια στο εξωτερικό (π.χ. σε αντίστοιχο λύκειο στη Γαλλία).
7. Επισκέψεις Ε.Π.Λ. σε άλλα Ε.Π.Λ.
8. Συμμετοχές σε προγράμματα της UNESCO.
9. Επισκέψεις εκπαιδευτικών από χώρες της Ε.Ε.
10. Εκθέσεις με έργα μαθητών και παράλληλα αγορά προϊόντων ή έργων κ.ά.

Αφιερώματα-ημερίδες:

- Στη Μακεδονία
- Στη Μικρασιατική καταστροφή κ.α.
- Σε προσωπικότητες των γραμμάτων και τεχνών.

Άνοιγμα του Ε.Π.Λ. στην κοινωνία:

- **ΚΑΠΗ** (εθελοντική παρουσίαση θεατρικών παραστάσεων και χορευτικών εκδηλώσεων).
- Προσφορά χρημάτων για τη βιβλιοθήκη του Ελληνικού Πανεπιστημίου της Αιγύπτου κ.α., από τις εκδηλώσεις του σχολείου.
- **Κοινωνικό έργο** π.χ. βοήθεια στο σπίτι.

Από την έρευνα επιβεβαιώνονται και αναδεικνύονται τα παραπάνω αλλά και:

- Οι άριστες **σχέσεις** μεταξύ των εκπαιδευτικών, μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών και το κλίμα συνεργασίας μεταξύ των μαθητών.
- Ο **ρόλος του διευθυντή** για την καλή λειτουργία του σχολείου.
- Οι καλές σχέσεις του σχολείου με τους **συλλόγους γονέων** και την **τοπική κοινωνία**.
- Το **θετικό κλίμα** – περιβάλλον κρατάει όλη την ημέρα τους μαθητές στο σχολείο.
- Η **διαφορετική «σχολική ζωή»** στο Ε.Π.Λ.
- Τα σύγχρονα εξοπλισμένα **εργαστήρια**.
- Η άμεση **επιρροή του σχολικού** περιβάλλοντος στη διαμόρφωση της **προσωπικότητας** των μαθητών.

Η πρώτη αξιολόγηση του Ε.Π.Λ. από αξιολογητική ομάδα του ΥΠ.Ε.Π.Θ. για την περίοδο λειτουργίας 1984-1988

(Παρουσίαση Θάλεια Πιτσούλη)

- Το ΕΠΛ είναι θεσμός που δίνει **νέες διαστάσεις στην εκπαίδευση.**
- Συνδέει τη **θεωρία** με την **πράξη.**
- Μεταδίδει **γνώσεις** που διευκολύνουν την **επαγγελματική αποκατάσταση.**
- Δημιουργεί **θετική αντιμετώπιση της χειρωνακτικής εργασίας.**
- Αναπτύσσει την **κριτική ικανότητα** των μαθητών.
- Παρέχει **ίσες ευκαιρίες** για την ανάπτυξη **κλίσεων και δεξιοτήτων.**
- Οι **γονείς** εμφανίζονται **ικανοποιημένοι:** ως προς το **μαθησιακό επίπεδο των παιδιών** και ως προς τις σχέσεις με τους διδάσκοντες.

Οι γονείς προτείνουν:

- Καλύτερη ενημέρωση μαθητών – γονιών για το Ε.Π.Λ.
- Να δοθεί έμφαση στα προαιρετικά μαθήματα.
- Να αναδειχθεί ο ρόλος των συλλόγων γονέων και των δραστηριοτήτων τους.
- Να μειωθούν οι ώρες μελέτης στο σπίτι.
- Μετά το επτάωρο στο σχολείο υπάρχει ανάγκη σίτισης και προγράμματος μελέτης.

Οι καθηγητές προτείνουν-ζητούν:

- Επιμόρφωση – μετεκπαίδευση.
- Υποστήριξη για εκμάθηση ξένης γλώσσας.
- Επιμόρφωση από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. υποψήφιων συγγραφέων νέων βιβλίων.
- Αξιολόγηση σεμιναρίου επιμόρφωσης εκπαιδευτικών.

Η εισηγήτρια τονίζει:

- Επισφραγίζεται η αναγκαιότητα του Ε.Π.Λ.
- Κρίνεται απαραίτητη η αξιοποίηση των συμπερασμάτων αξιολόγησης.
- «Να αξιοποιηθεί αυτό το όραμα του Ε.Π.Λ. στην εκπαίδευση, έγκαιρα και έγκυρα».

Αφιέρωμα περιοδικού «Εκπαίδευση και Επάγγελμα» στο Ε.Π.Λ. 1991-92

- Δημοσιεύονται εργασίες για το Ε.Π.Λ., τονίζοντας τα **θετικά** σημεία στη λειτουργία του και **προτείνεται**:
  - Η γενίκευσή του στη βαθμίδα του Λυκείου.
  - Η βελτίωση στη λειτουργία του.
  - Τονίζεται η **εγκατάλειψή** του από την πολιτεία (κυρίως από την περίοδο 1988-89).
  - Αναδεικνύονται οι θετικές πλευρές του Ε.Π.Λ. και η **αδυναμία ανταγωνισμού** του από την ιδιωτική εκπαίδευση.

Έκθεση αξιολόγησης του Ε.Π.Λ. από το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (Ι.Τ.Ε.) 1994

Υπεύθυνοι για την αξιολόγηση οι Καθηγητές: Γεώργιος Φλουρής και Παναγιώτης Μιχαηλίδης

- ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΤΑΙ:
  - Το «θαυμαστό» έργο των εκπαιδευτικών.
  - Η βελτίωση – εκσυγχρονισμός στην εκπ/ση.
  - Η ποιότητα κάποιων βιβλίων (αλλού αναφέρεται η πολύ ικανοποιητική εγκυρότητα και επιστημονικότητα των βιβλίων του Ε.Π.Λ.).
  - Η εγκατάλειψη από την πολιτεία κυρίως μετά το 1988-89.

- Η υφέρπουσα **ψευδολογία και κατασυκοφάντησή** του κυρίως από Γ.Λ. και Τ.Ε.Λ.
- Ο «κίνδυνος» υποβάθμισης του ιδιωτικού **σχολείου** επειδή δεν μπορεί να ανταγωνιστεί το Ε.Π.Λ.
- Η **ελλιπής ενημέρωση** για τους σκοπούς και στόχους του Ε.Π.Λ. από τα **Μ.Μ.Ε.**

Ο Καθηγητής Παναγιώτης Μιχαηλίδης
συγχαίρει τους εκπαιδευτικούς του
Ε.Π.Λ. (έκθεση αξιολόγησης).

- Η αξιολογητική έκθεση **επισημαίνει:**
  - Την ανάγκη ανάπτυξης **διοικητικών μηχανισμών.**
  - Τη διεύρυνση και **αποκέντρωση διοικητικών αρμοδιοτήτων.**
  - Την ανάγκη ενεργούς **υποστήριξης από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. και τις Δ/νσεις Δ.Ε.**
  - Την έγκαιρη και επαρκή **χρηματοδότηση .**
  - Την οργάνωση της γραμματείας και την **τοποθέτηση προσωπικού.**
  - Την ανάπτυξη **κλάδων** με βάση τις **τοπικές ανάγκες** κάθε περιοχής.
  - Το **πλούσιο αναλυτικό πρόγραμμα (Α.Π.)** του Ε.Π.Λ. σε σχέση με αυτό του Γ.Λ.

- Ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΤΟΝΙΖΕΙ:

«Εκείνο που πρέπει να αποφευχθεί είναι η δημιουργία νέων Ε.Π.Λ. με απλή μετονομασία χωρίς να εξασφαλιστούν οι απαραίτητες συνθήκες λειτουργίας τους».

5. Αξιολόγηση από το Π.Ι.

Η έρευνα έχει τίτλο: «Παρατηρητήριο μετάβασης στην αγορά εργασίας».

- Αφορά στους αποφοίτους Δ.Ε., μεταξύ αυτών και αποφοίτους Ε.Π.Λ. που δε συνέχισαν σπουδές σε Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι., απόφοιτοι κλάδων, για το σχ. έτος 1988-89.
- Πρόκειται για έρευνα ποσοτική με ερωτηματολόγια κλειστού τύπου.
- Φαίνεται ότι οι απόφοιτοι Ε.Π.Λ. έχουν μεγάλη αντιστοιχία στον τομέα που ειδικεύτηκαν σε σχέση με την επαγγελματική τους αποκατάσταση.
- Αποδεικνύεται η «ευκολότερη» επαγγελματική αποκατάσταση σε σχέση με αποφοίτους άλλων τύπων λυκείων.

Η κατάργηση

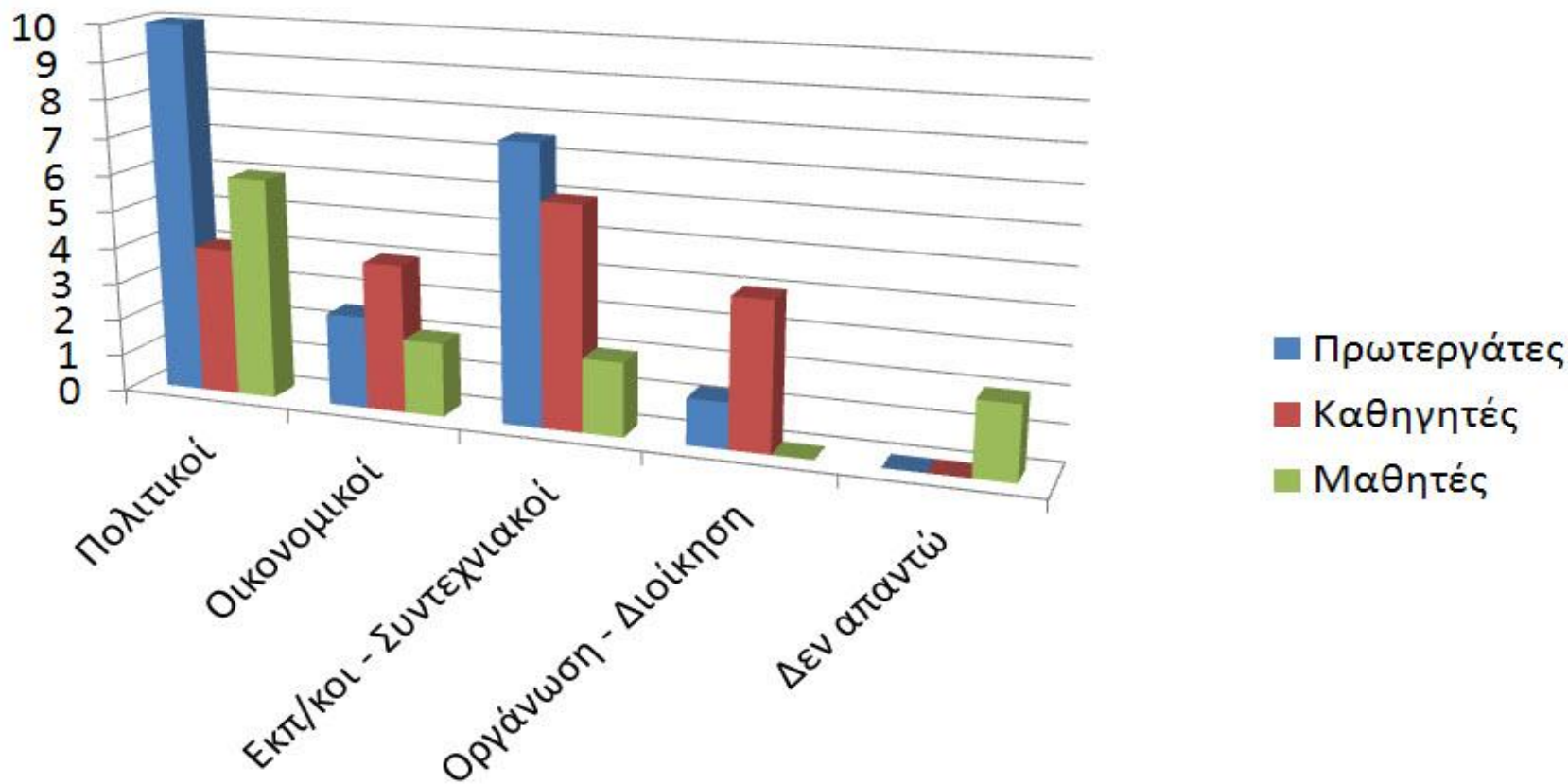
- 22 Αυγούστου 1997 η νέα εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του Υπουργού Παιδείας Γεράσιμου Αρσένη καταργεί τα Ε.Π.Λ. με το Ν. 2525.

Αντιδράσεις από την κατάργηση

- Δημοσιεύματα από μέλη της Ο.Ε.
- Δημοσιεύματα από γονείς, εκπαιδευτικούς, μέλη και τον πρόεδρο της Ο.Λ.Μ.Ε.
- Σειρά δημοσιευμάτων στον τύπο της εποχής επιμένει στην καθιέρωση του Ε.Π.Λ. ως μοναδικού τύπου λυκείου.

Τι απάντησαν οι «πρωτεργάτες», οι καθηγητές και οι πρώην μαθητές του Ε.Π.Λ. για την κατάργηση

Λόγοι που οδήγησαν στην κατάργηση του Ε.Π.Λ.

Γενικές παρατηρήσεις-αντιφάσεις

- Το Ε.Π.Λ. επιβραβεύεται για τη λειτουργία του και παράλληλα καταργείται.
- Ιδρύονται νέα Ε.Π.Λ. ενώ ετοιμάζεται ο νόμος για την κατάργησή του.
- Η έρευνα αποδεικνύει ότι ενώ το Ε.Π.Λ. «μετονομάζεται» σε Ε.Λ. (δηλαδή καταργείται), οι απέλπιδες προσπάθειες των εκπαιδευτικών να μην αλλάξει τίποτα στον τρόπο λειτουργίας του αποτελούν πια μέρος του «κρυφού αναλυτικού προγράμματος» των συγκεκριμένων σχολείων. Οι προσπάθειες αφορούν καθηγητές και διευθυντές που έχουν εργαστεί υποδειγματικά για τη λειτουργία αυτού του θεσμού.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ (1)

- Φαίνεται ότι το Ε.Π.Λ. πέτυχε τους σκοπούς του κυρίως εκεί που οι διευθυντές με τη βοήθεια των εκπαιδευτικών ξεπέρασαν εγγενή προβλήματα.
- Το Ε.Π.Λ. εγκαταλείπεται από την πολιτεία στο πειραματικό στάδιο της λειτουργίας του.
- Ο ίδιος ο Υπουργός Παιδείας που το δημιούργησε ομολόγησε ότι μετά το 1988 το σχολείο εγκαταλείφθηκε.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ (2)

- Το σχολείο αυτό φαίνεται ότι έδωσε πνοή στην εκπαίδευση και την **κοινωνία**. **Λειτουργήσε ως ένα «άλλο σχολείο».**
- Επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων, άνθρωποι των γραμμάτων, έμπειροι εκπαιδευτικοί υπήρξαν μέλη της Ο.Ε. που δημιούργησε και στήριξε το Ε.Π.Λ.
- **Οι πρωτεργάτες του θεσμού**, οι διευθυντές και οι εκπαιδευτικοί εργάστηκαν με **«πάθος και πίστη»** στους **σκοπούς του Ε.Π.Λ.**, δίνοντας τον καλύτερο εαυτό τους.
- Η **κοινωνία** αρχικά το αποδέχτηκε και στη συνέχεια το **αγκάλιασε.**
- Οι μαθητές **μιλούν με αγάπη και συγκίνηση για το σχολείο τους**, αναφέρονται σε ένα περιβάλλον δημιουργικό που λειτουργήσε ως **«στέρεος βατήρας»** για τη ζωή τους.
- Οι καθηγητές **μιλούν για «καλές μέρες στην εκπαίδευση».**

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ (3)

- Πληθώρα πολιτιστικών, αθλητικών, περιβαλλοντικών και άλλων εκδηλώσεων πραγματοποιήθηκαν στα Ε.Π.Λ.
- Πολλές διακρίσεις σε διάφορους τομείς (θέατρο, αθλητισμό κτλ.) **δημιούργησαν παράδοση και παρακαταθήκη για την εκπαίδευση.**

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ (1)

ΛΟΓΟΙ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗΣ

- Προβλήθηκαν οι εξής λόγοι:
  - Οικονομικοί.
  - Η μη ικανοποιητική ανάπτυξη όλων των τομέων-κλάδων σε όλες τις περιοχές της Ελλάδας.
  - Η δυσκολία διοίκησης τεράστιων σχολείων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ(2)

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ

- Η έρευνα δείχνει ότι:
  - Οι αρχικοί προγραμματισμοί, η πολιτική και διοικητική στήριξη του θεσμού δεν εφαρμόστηκαν με συνέπεια.
  - Πολλοί μαθητές ή γονείς προτίμησαν το Ε.Π.Λ. από το ιδιωτικό σχολείο.
  - Τα «συντεχνιακά συμφέροντα» κατασυκοφάντησαν το θεσμό του Ε.Π.Λ.
  - Προβλήθηκε η «κίβδηλη εικόνα» δημιουργίας του Ε.Λ. ως συνέχεια του Ε.Π.Λ.
  - Καμιά από τις προταθείσες βελτιώσεις, μετά τις αξιολογήσεις, δεν πραγματοποιήθηκε.

- Κύρια αιτία κατάργησης:

Η αλλαγή πολιτικής, από την πολιτική παράταξη που το δημιούργησε, οδήγησε στην κατάργησή του.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- Κρίνεται **αναγκαία η ύπαρξη** ενός τέτοιου τύπου λυκείου **σήμερα**.
- Απαραίτητες **προϋποθέσεις** :
  - Η επιμόρφωση και αξιολόγηση των εκπαιδευτικών.
  - Η κοινωνική και οικονομική αναβάθμιση των εκπαιδευτικών.
  - Η έναρξη διαλόγου με τη συμμετοχή εκπαιδευτικών, κομμάτων και μεμονωμένων προσώπων που έχουν σχέση με την εκπαίδευση.
  - Η λειτουργία σχολείων με ειδικότητες που έχει ανάγκη η περιοχή στην οποία δημιουργούνται-όχι απαραίτητα ανάπτυξη όλων των ειδικοτήτων.
  - Η σύνδεση του σχολείου με την τοπική κοινωνία-οικονομία και τις ανάγκες της.

ΣΚΟΠΟΣ:

Η εκπαίδευση να γίνει μοχλός που θα
οδηγήσει
σε κοινωνική και οικονομική **ανάπτυξη**.

ΒΑΣΙΚΗ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ:

Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση **ενιαίας
εκπαιδευτικής πολιτικής** με συναίνεση όλων
των κομμάτων.

 ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ